

ningsvirkosomheden som byggede paa Forudsætningen af en efterfølgende Sanction. At Ministeriet noget Dieblit skulde kunne tro, saaledes som Stillingen var i Foraaret, og saaledes som Ministeriet overhoved ledede Forhandlingerne i Foraaret, at det kunde faae Folkethingets Sanction eller skulde være i Overensstemmelse med Folkethinget, da det udstedte den foreløbige Lov af 12te April, det tror jeg neppe, Nogen vil paastaa. Jeg tror ikke, at Ministeriet kan have gjort sig nogensomhelst Illusion om, at en saadan foreløbig Lov, der var i Strid med Grundlovens § 49, der indeholdt en Hjemmel til Opkrævningen af Skatterne og en Hjemmel til Afholdelsen af Udgifterne, som var i aabenbar Strid med Grundlovens Bestemmelse, at en saadan foreløbig Lov, der fuldstændig afviger fra Alt, hvad der ved langvarig, fasthøvedt Paris er flaaet fast som Form for foreløbige Love, skulde kunne faae Thingets Samtykke. Jeg anser det for utænkeligt, at Regjeringen skulde tro, at det udstedte en saadan foreløbig Lov i Overensstemmelse med Rigsdagen eller i Forventning af Rigsdagens efterfølgende Billigelse. Jeg ser saaledes ikke rettere, end at den foreløbige Lov altsaa er et Skridt, der er i aabenbar Strid med og fører til aabenbar Krenkelse af den Paragraf, som Ministeriet selv paaberaabte sig, idet det udstedte den foreløbige Lov. Den foreløbige Lov betragter § 25 som et Middel, hvorigjennem Ministeriet i Nødsfald skal kunne komme udenom Rigsdagen, medens § 25 i Virkeligheden ikke er Andet end et Middel, hvorved et Ministerium, naar det har Tillid i Rigsdagen, kan handle i Tillid til Rigsdagen; § 25 er kun givet under Forudsætning af et Tillidsforhold mellem Rigsdagen og Regjeringen, men naar dette Tillidsforhold mangler, er Anvendelsen af § 25 i og for sig en Utænkelighed. Det er i Strid med hele Meningen af § 25. Men hvad der gjælder om § 25, gjælder om Grundloven i det Hele. Den foreløbige Lov er i Virkeligheden ikke alene en fuldstændig Miskenndelse af et bestemt Angreb paa hele den Tanke, der ligger til Grund for vor Forsatning. Det, vor Forsatning vil, det er, at ingen Udgift skal kunne finde Sted uden Folkets Samtykke, og ingen Skat skal kunne opkræves uden Folkets Billie. Det, der er Grundtanke i Grundloven med Hensyn til den finansielle Myndighed, den giver Folket, er de to Rettigheder, som med eet Ord kunne betegnes som Bevillingsmyndigheden og Skattebevillingsretten, det er dem, som Grundloven helt igjennem er baaren af, og begge disse to Rettigheder saavel Bevillingsmyndigheden som ogsaa Skattebevillingsretten ere gjennem Ministeriets Handlemaade den 12te April — jeg kan ikke se rettere, og dert er Flertallet og, jeg tror vel de fleste Menneker her til Lands, enige med mig — blevne krenkede; Ministeriets Handlemaade indeholder et direkte Angreb paa

hele Tanken i Grundloven, det er et Skridt bort fra det konstitutionelle System og i Retning af Absolutismen. Det konstitutionelle System hviler gjennemgaaende paa Forudsætningen om en Samvirken mellem Konge og Folk; saa snart som denne Samvirken brister, gaar man bort fra det konstitutionelle System og i Retning af enten Republik eller Absolutisme. Naar man ikke fastholder det, at en Samvirken mellem Konge og Folk er en absolut Nødvendighed paa alle Øebeter og altid som Grundlag for det konstitutionelle System, kommer man bort fra Systemet. Jeg ser imidlertid ikke rettere, end at hele den Maade, hvorpaa Loven er motiveret, den Maade, hvorpaa den er kommen frem, dens Indhold, kort, Alt er Bevis paa, at denne Samvirken mellem Konge og Folk har ligget Ministeriet meget lidet paa Sinde ved denne Leilighed, og det har ogsaa været den almindelige Opfattelse. Jeg maa sige, at jeg tror, at ikke alene Venstremænd ogsaa Højre, omtrent Alle i hele Landet have været af den Mening, at hvad Ministeriet har gjort, ikke lod sig forene med det konstitutionelle System, hverken med § 25 eller med § 49; ja selv de for Ministeriet ventligsindede Blade have med en sjælden Urlighed og Uforbeholdenhed aabnet Kampagnen med at erklære: Nu er det ude med Ketten, nu begynder Magten. Andre Blade, der ikke staa Regjeringen saa nær som det Blad, jeg nærmest tænker paa, og ligeledes Ordførerne for den anden Side, have ved forskellige Leiligheder bestemt høvdet, at de paa ingen Maade vilde forsvare Udstedelsen af en provisorisk Lov som Noget, der havde Hjemmel i eller kunde forenes med Grundloven. Jeg veed ikke Nogen, der har forsvaret den, uden maaske Ministeriet selv og enkelte Herredsfogeder hist og her i Landet under en meget vanskelig Situation, ellers har jeg ikke set Nogen forsvare den. Ligeledes maa de Adresser, som Ministeriet havde den Foranstaltelse at faae i Begyndelsen af denne Sommer — ganske vist i et sparsomt Antal i Forhold til Vælgertallet i Landet — gjennemgaaende betragtes som en Slags langvarige Begræbelse over, at Ministeriet har været nødt til at gaa denne sørgelige, ulovlige Vej, og jo længere Adresserne virkede, og jo mere de blede Hjerstand for Omtale, desto eniger blev man om at desavouere Lovligheden af den foreløbige Lov; jeg tror ikke en Gang, at de allerivrigste Underkriverne af Adresserne vilde være med til at anerkjende, at dens Udstedelse var et lovligt Skridt; derimod mente man, at man kunde slutte sig til den, og det har man ment at kunne gjøre i Betragtning af Nødvendigheden. Jeg maa tilstaa, at det har aldrig været os i Flertallet muligt at faae Die paa denne Nødvendighed; vi have gjort os megen Uleilighed for at finde den, men det er ikke lykkedes os. Hvorfor skulde denne Nødvendighed begribes? Man siger: Der kom ingen Finantslov til Veie, og naar der ingen Finantslov er